

Spis treści

Przedmowa	V
Wykaz skrótów	XXV
Bibliografia	XXIX
Część pierwsza. Część ogólna prawa cywilnego	1
Rozdział I. Zagadnienia ogólne	1
§ 1. Prawo cywilne – ujęcie definicyjne	1
§ 2. Struktura Kodeksu cywilnego	2
§ 3. Źródła prawa cywilnego	3
§ 4. Zasady prawa cywilnego	4
§ 5. <i>Lex retro non agit</i>	5
§ 6. Domniemanie dobrej wiary	5
§ 7. <i>Onus probandi</i>	6
§ 8. Klauzule generalne	6
§ 9. Stosunek cywilnoprawny	8
§ 10. Zdarzenie cywilnoprawne	9
§ 11. Prawo podmiotowe – definicja, rodzaje, sposoby nabycia	10
Rozdział II. Podmioty stosunku cywilnoprawnego	13
§ 12. Osoby fizyczne	13
I. Zdolność prawna	13
II. Zdolność do czynności prawnych	15
III. Ubezwłasnowolnienie	17
IV. Miejsce zamieszkania osoby fizycznej	19
V. Dobra osobiste	20
VI. Uznanie osoby zaginionej za zmarłą	22
§ 13. Osoby prawne	24
I. Pojęcie i sposoby powstania osób prawnych	24
II. Rodzaje osób prawnych	25
III. Organy osób prawnych	27
IV. Siedziba osoby prawnej	29
V. Dobra osobiste osoby prawnej	29
VI. Ustanie osoby prawnej	30
§ 14. Ułomne osoby prawne	31
§ 15. Konsument i przedsiębiorca	31
I. Definicje konsumenta i przedsiębiorcy	31
II. Firma i zasady prawa firmowego	32

Rozdział III. Przedmioty stosunków cywilnoprawnych	36
§ 16. Uwagi wprowadzające	36
§ 17. Rzeczy – definicja i klasyfikacja	36
§ 18. Część składowa rzeczy	39
§ 19. Przynależność	41
§ 20. Pożytki i ich rodzaje	42
§ 21. Inne niż rzeczy przedmioty stosunków cywilnoprawnych	44
I. Przedmioty materialne, które nie są rzeczami	44
II. Przedmioty niematerialne	44
III. Przedsiębiorstwo i gospodarstwo rolne	45
Rozdział IV. Czynności prawne – zagadnienia ogólne, rodzaje i treść czynności prawnej	47
§ 22. Zagadnienia ogólne	47
I. Definicja czynności prawnej	47
II. Oświadczenie woli	47
§ 23. Rodzaje czynności prawnych	50
§ 24. Treść czynności prawnej	52
§ 25. Warunek	54
Rozdział V. Sposoby zawierania umów i forma czynności prawnej	57
§ 26. Sposoby zawierania umów	57
I. Sposób ofertowy	57
II. Sposób aukcyjny i przetargowy	61
III. Sposób negocjacyjny	63
§ 27. Forma czynności prawnych	64
Rozdział VI. Wady oświadczenia woli i sankcje wadliwych czynności prawnych .	70
§ 28. Definicja i rodzaje wad oświadczenia woli	70
I. Brak świadomości lub swobody	70
II. Pozorność	71
III. Błąd	73
IV. Groźba	75
§ 29. Sankcje wadliwych czynności prawnych	76
Rozdział VII. Przedstawicielstwo	79
§ 30. Przedstawicielstwo ustawowe	79
§ 31. Pełnomocnictwo	80
§ 32. Prokura	85
Rozdział VIII. Terminy	88
§ 33. Definicja, rodzaje i zasady obliczania	88
§ 34. Przedawnienie	90
§ 35. Przedawnienie w dobie pandemii	96
§ 36. Terminy zawite	97

Część druga. Prawo rzeczowe	99
Rozdział I. Ogólne wiadomości o prawie rzeczowym	99
§ 1. Prawo rzeczowe w znaczeniu przedmiotowym	99
§ 2. Prawa rzeczowe w znaczeniu podmiotowym	101
I. <i>Numerus clausus</i> praw rzeczowych	101
II. Jawność praw rzeczowych	104
§ 3. Bezwzględny charakter praw rzeczowych	105
§ 4. Rodzaje praw rzeczowych	106
Rozdział II. Stosunki własnościowe w Polsce	109
§ 5. Pojęcie własności	109
I. Własność w znaczeniu prawnym	109
II. Własność w znaczeniu ekonomicznym	110
§ 6. Własność a uwarunkowania społeczno-gospodarcze	111
I. Przekształcenia własnościowe w ujęciu historycznym	111
II. Własność prywatna	115
III. Własność państwowa	116
IV. Własność samorządowa	117
Rozdział III. Treść prawa własności	119
§ 7. Pozytywna treść prawa własności	119
I. Bezwzględny charakter prawa własności	119
II. Uprawnienie do posiadania rzeczy	120
III. Uprawnienie do korzystania z rzeczy i rozporządzania rzeczą	121
§ 8. Granice prawa własności	122
I. Przestrzenne i czasowe granice własności	122
II. Ograniczenia własności wynikające z ustawy	125
1. Uwagi wstępne	125
2. Prawo sąsiedzkie	126
III. Ograniczenia własności wynikające z zasad współżycia społecznego	132
IV. Ograniczenia własności wynikające ze społeczno-gospodarczego przeznaczenia prawa	132
Rozdział IV. Nabycie i utrata własności	134
§ 9. Uwagi ogólne	134
§ 10. Przeniesienie własności	136
I. Uwagi wprowadzające	136
II. Przeniesienie własności nieruchomości	139
1. Zakaz zastrzegania warunku i terminu	139
2. Forma aktu notarialnego	140
3. Kauzalność materialna i formalna	142
III. Nabycie własności ruchomości od osoby nieuprawnionej	142
§ 11. Zasiedzenie	144
I. Uwagi wprowadzające	144
II. Istota nabycia prawa w drodze zasiedzenia	145
III. Przedmiot zasiedzenia	146
IV. Przesłanki zasiedzenia	148

1. Charakter posiadania	148
2. Dobra i zła wiara	149
3. Bieg terminu zasiedzenia	150
§ 12. Umowa przekazania nieruchomości	152
§ 13. Inne przypadki nabycia i utraty własności	153
Rozdział V. Współwłasność	154
§ 14. Pojęcie, rodzaje i źródła współwłasności	154
§ 15. Udziały współwłaścicieli	156
§ 16. Zarząd rzeczą wspólną	157
I. Uwagi wprowadzające	157
II. Stosunki wewnętrzne między współwłaścicielami	157
1. Zarząd ustawowy	157
2. Zarząd umowny	158
3. Zarząd sądowy	159
4. Czynności zachowawcze współwłaścicieli	159
§ 17. Korzystanie z rzeczy wspólnej	160
I. Ustawowe współposiadanie i korzystanie z rzeczy wspólnej	160
II. Umowne i sądowe określenie sposobu korzystania z rzeczy wspólnej	161
III. Ciężary i pożytki rzeczy wspólnej	162
§ 18. Zniesienie współwłasności	162
I. Roszczenie o zniesienie współwłasności	162
II. Sposoby zniesienia współwłasności	163
Rozdział VI. Odrębna własność lokali	164
§ 19. Pojęcie odrębnej własności lokalu	164
I. Przedmiot własności	164
II. Współwłasność przymusowa nieruchomości wspólnej	165
III. Wspólnota mieszkaniowa właścicieli lokali	165
§ 20. Sposoby ustanowienia odrębnej własności lokalu	167
I. Umowne ustanowienie odrębnej własności lokalu	167
II. Ustanowienie odrębnej własności lokalu w drodze jednostronnej czynności prawnej	169
III. Sądowe ustanowienie odrębnej własności lokalu	169
Rozdział VII. Ochrona własności	171
§ 21. Uwagi wstępne	171
§ 22. Roszczenia windykacyjne i negatoryjne	171
§ 23. Roszczenia uzupełniające	174
§ 24. Roszczenia z tytułu nakładów	175
§ 25. Roszczenia z tytułu wzniesienia budowli na cudzym gruncie	176
Rozdział VIII. Użytkowanie wieczyste	178
§ 26. Pojęcie i treść użytkowania wieczystego	178
§ 27. Przedmiot użytkowania wieczystego	179
§ 28. Ustanowienie użytkowania wieczystego	179
§ 29. Wygaśnięcie użytkowania wieczystego	180
§ 30. Odrębna własność budynków	181

Rozdział IX. Ograniczone prawa rzeczowe – przepisy ogólne	182
§ 31. Pojęcie ograniczonych praw rzeczowych	182
§ 32. <i>Numerus clausus</i> ograniczonych praw rzeczowych	183
§ 33. Przedmiot ograniczonych praw rzeczowych	183
§ 34. Powstanie ograniczonych praw rzeczowych	183
I. Umowne ustanowienie ograniczonych praw rzeczowych	183
II. Sądowe ustanowienie ograniczonych praw rzeczowych	184
III. Powstanie ograniczonych praw rzeczowych z mocy samego prawa	185
IV. Powstanie ograniczonych praw rzeczowych na podstawie decyzji administracyjnej	185
§ 35. Wygaśnięcie ograniczonych praw rzeczowych	185
I. Konfuzja	185
II. Zrzeczenie się prawa	186
III. Inne przypadki wygaśnięcia ograniczonych praw rzeczowych	186
§ 36. Przeniesienie ograniczonych praw rzeczowych i zmiana ich treści	187
§ 37. Pierwszeństwo ograniczonych praw rzeczowych	187
§ 38. Ochrona ograniczonych praw rzeczowych	188
Rozdział X. Użytkowanie	189
§ 39. Pojęcie i funkcja społeczno-gospodarcza użytkowania	189
§ 40. Przedmiot użytkowania	189
§ 41. Treść użytkowania	190
§ 42. Ustanowienie i wygaśnięcie użytkowania	191
§ 43. Użytkowanie przez osoby fizyczne	192
§ 44. Użytkowanie przez rolnicze spółdzielnie produkcyjne i inne przypadki użytkowania	192
§ 45. Timeshare	193
Rozdział XI. Służebności	194
§ 46. Służebności gruntowe	194
I. Uwagi wstępne	194
II. Sposoby powstania służebności gruntowych	195
1. Umowne ustanowienie służebności gruntowych	195
2. Sądowe ustanowienie służebności gruntowych	195
3. Zasiedzenie służebności	196
4. Powstanie służebności gruntowych na podstawie decyzji administracyjnej	197
III. Treść i sposób wykonywania służebności gruntowych	197
1. Służebności czynne	197
2. Służebności bierne	197
IV. Zmiana treści i sposobu wykonywania służebności gruntowych	198
V. Wygaśnięcie służebności gruntowych	199
§ 47. Służebności osobiste	199
I. Pojęcie i funkcja służebności osobistych	199
II. Treść i sposób wykonywania służebności osobistych	200
III. Powstanie i wygaśnięcie służebności osobistych	200
IV. Osobista służebność mieszkania	201
§ 48. Służebność przesyłu	201

I. Istota i zakres podmiotowy służebności przesyłu	201
II. Zakres przedmiotowy służebności przesyłu	203
III. Sposoby ustanowienia służebności przesyłu	203
1. Umowne ustanowienie służebności przesyłu	203
2. Sądowe ustanowienie służebności przesyłu	204
3. Zasiedzenie służebności przesyłu	204
IV. Służebność gruntowa o treści odpowiadającej służebności przesyłu	205
Rozdział XII. Prawa rzeczowe do lokalu w spółdzielni mieszkaniowej	206
§ 49. Spółdzielcze prawa do lokali	206
§ 50. Spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu	206
I. Przedmiot i treść spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu	206
II. Wygaśnięcie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu	209
§ 51. Odrębna własność lokalu w spółdzielni mieszkaniowej	210
Rozdział XIII. Prawa zastawnicze	212
§ 52. Ogólna charakterystyka	212
§ 53. Prawo zastawu	213
I. Pojęcie i funkcja zastawu	213
II. Powstanie zastawu	213
III. Klasyfikacja zastawu	214
1. Zastaw zwykły	214
2. Zastaw zwykły na prawach	215
3. Zastaw rejestrowy	216
4. Zastaw ustawowy	218
5. Zastaw skarbowy	218
IV. Przedmiot zastawu	219
V. Treść prawa zastawu	219
1. Akcesoryjny charakter zastawu	219
2. Zasada pierwszeństwa	220
3. Sposób zaspokojenia zastawnika	220
4. Posiadanie rzeczy przez zastawnika	221
§ 54. Hipoteka	221
I. Istota i funkcje hipoteki	221
II. Przedmiot hipoteki	222
III. Powstanie hipoteki i jej rodzaje	222
1. Hipoteka umowna	222
2. Hipoteka przymusowa	223
3. Hipoteka łączna	224
§ 55. Wygaśnięcie hipoteki	225
§ 56. Wierzytelność zabezpieczona hipoteką	226
§ 57. Zasada akcesoryjności hipoteki	227
§ 58. Zakres zabezpieczenia wierzytelności hipotecznej	227
§ 59. Tryb zaspokojenia wierzytelności hipotecznej	228
§ 60. Ochrona hipoteki	229
Rozdział XIV. Posiadanie	230
§ 61. Pojęcie posiadania	230

I. Uwagi wprowadzające	230
II. Władztwo faktyczne nad rzeczą oraz element woli posiadacza	231
§ 62. Nabycie, przeniesienie i dziedziczenie posiadania	231
§ 63. Rodzaje posiadania	232
I. Posiadanie samoistne i zależne	232
II. Posiadanie w dobrej i złej wierze	233
§ 64. Domniemania związane z posiadaniem	233
I. Domniemanie posiadania samoistnego	233
II. Domniemanie ciągłości posiadania	234
III. Domniemanie zgodności posiadania ze stanem prawnym	234
IV. Domniemanie dobrej wiary	235
§ 65. Ochrona posiadania	235
I. Obrona konieczna i dozwolona samopomoc	235
II. Roszczenie posesoryjne	236
III. Ochrona posiadania między współposiadaczami	237
IV. Roszczenie o wstrzymanie budowy	238
Rozdział XV. Księgi wieczyste	239
§ 66. Funkcje i realny system ksiąg wieczystych	239
§ 67. Prawa podlegające ujawnieniu w księdze wieczystej	240
§ 68. Charakter wpisów	241
I. Wpisy konstytutywne	241
II. Wpisy deklaratywne	242
§ 69. Jawność ksiąg wieczystych	242
§ 70. Prawnomaterialne zasady ksiąg wieczystych	243
I. Domniemanie zgodności wpisu z rzeczywistym stanem prawnym	243
II. Rękojmia wiary publicznej ksiąg wieczystych	244
III. Pierwszeństwo ograniczonych praw rzeczowych	246
§ 71. Zakładanie, struktura i prowadzenie ksiąg wieczystych	246
§ 72. Zbiór dokumentów	248
Część trzecia. Zobowiązania – część ogólna	249
Rozdział I. Zobowiązanie	249
§ 1. Uwagi wprowadzające	249
I. Istota prawa zobowiązań	249
II. Źródła prawa zobowiązań	249
III. Struktura prawa zobowiązań	251
§ 2. Pojęcie zobowiązania	251
§ 3. Podmioty stosunku zobowiązaniowego	252
I. Wierzyciel i dłużnik	252
II. Przedsiębiorca i konsument	252
§ 4. Treść stosunku zobowiązaniowego	253
I. Wierzytelność	253
II. Dług	254
1. Pojęcie długu	254
2. Dług a odpowiedzialność	254
§ 5. Powstanie stosunku zobowiązaniowego	255

Rozdział II. Świadczenie	257
§ 6. Pojęcie świadczenia	257
§ 7. Treść świadczenia	257
§ 8. Oznaczenie świadczenia	258
§ 9. Możliwość wykonania świadczenia	258
§ 10. Rodzaje świadczeń	259
I. Świadczenia jednorazowe, okresowe, ciągłe	259
II. Świadczenia podzielne i niepodzielne	260
III. Świadczenia oznaczone co do tożsamości i świadczenia oznaczone co do gatunku	261
IV. Świadczenia w zobowiązaniu przemiennym oraz z upoważnieniem przemiennym	262
V. Świadczenia uboczne	262
VI. Świadczenie rezultatu i świadczenie starannego działania	263
§ 11. Świadczenie pieniężne	263
I. Pojęcie i przedmiot świadczenia pieniężnego	263
II. Zasada nominalizmu	264
III. Waloryzacja	265
IV. Odsetki	266
§ 12. Naprawienie szkody	267
I. Odpowiedzialność odszkodowawcza	267
II. Zasady i rodzaje odpowiedzialności	268
III. Związek przyczynowy	269
IV. Szkoda	270
V. Odszkodowanie	271
1. Funkcje odszkodowania	271
2. Przyczynienie się poszkodowanego	271
3. Sposoby naprawienia szkody	272
Rozdział III. Wielość wierzycieli lub dłużników	274
§ 13. Zobowiązania solidarne	274
I. Uwagi wprowadzające	274
II. Solidarność bierna	275
III. Regres między dłużnikami solidarnymi	276
IV. Odpowiedzialność <i>in solidum</i>	277
V. Solidarność czynna	278
§ 14. Zobowiązania podzielne i niepodzielne	278
Rozdział IV. Zobowiązania umowne	280
§ 15. Uwagi wprowadzające	280
§ 16. Rodzaje umów	280
§ 17. Treść umów zobowiązaniowych	282
I. Swoboda umów	282
1. Istota swobody umów	282
2. Ograniczenia zasady swobody umów	283
II. Wyzysk	284
III. Pierwotna niemożliwość świadczenia	285
IV. Przewłaszczenie na zabezpieczenie	286
§ 18. Umowa przedwstępna	287

I. Pojęcie, cel i funkcje umowy przedwstępnej	287
II. Przesłanka ważności umowy przedwstępnej	288
III. Termin zawarcia umowy przyrzeczonej	288
IV. Skutki niezawarcia umowy przyrzeczonej	289
V. <i>Culpa in contrahendo</i>	290
§ 19. Wzorce umowne	291
I. Pojęcie i charakter prawny wzorca	291
II. Przesłanki związania wzorcem umowy	292
III. Wzorzec a umowa	294
§ 20. Umowy konsumenckie	294
I. Uwagi ogólne	294
II. Niedozwolone postanowienia umowne	295
1. Pojęcie	295
2. Zakres zastosowania	296
3. Przesłanki uznania klauzuli za niedozwoloną	296
4. Katalog klauzul z art. 385 ³ KC i skutki uznania klauzuli za niedozwoloną	297
III. Ustawa z 30.5.2014 r. o prawach konsumenta	298
1. Uwagi wprowadzające	298
2. Przedmiot regulacji	298
3. Obowiązki przedsiębiorcy zawierającego umowę z konsumentem	299
4. Umowy zawierane poza lokalem przedsiębiorstwa i umowy zawierane na odległość	300
5. Prawo odstąpienia od umowy	304
§ 21. Umowy odnoszące się do osób trzecich	306
I. Umowa o świadczenie przez osobę trzecią	306
II. Umowa o zwolnienie dłużnika	307
III. Umowa o świadczenie na rzecz osoby trzeciej	308
§ 22. Dodatkowe zastrzeżenia umowne	309
I. Zadatek	309
II. Umowne prawo odstąpienia	310
III. Odstępne	311
IV. Kara umowna	311
Rozdział V. Bezpodstawne wzbogacenie	314
§ 23. Pojęcie i przesłanki bezpodstawnego wzbogacenia	314
§ 24. Nienależne świadczenie	315
§ 25. Roszczenie o wydanie wzbogacenia	316
§ 26. Świadczenie z gry lub zakładu	317
Rozdział VI. Czyny niedozwolone	318
§ 27. Uwagi wprowadzające	318
§ 28. Przesłanki i zasady odpowiedzialności	318
§ 29. Odpowiedzialność za własne czyny	319
I. Uwagi wprowadzające	319
II. Bezprawność	319
1. Pojęcie	319
2. Okoliczności wyłączające bezprawność	320
III. Wina	321

IV. Współsprawstwo i współodpowiedzialność	322
V. Ciężar dowodu	323
§ 30. Odpowiedzialność za cudze czyny	323
I. Uwagi ogólne	323
II. Odpowiedzialność osób zobowiązanych do nadzoru	324
III. Odpowiedzialność osób powierzających wykonanie czynności innej osobie	324
1. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez samodzielnego wykonawcę	324
2. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez podwładnego	325
§ 31. Odpowiedzialność organów władzy publicznej	325
I. Uwagi wprowadzające	325
II. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną wydaniem albo niewydaniem aktu normatywnego, orzeczenia lub decyzji	326
III. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną wydaniem decyzji lub orzeczenia	327
IV. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną niewydaniem decyzji lub orzeczenia	327
V. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną niewydaniem aktu normatywnego	328
VI. Odpowiedzialność na zasadzie słuszności	328
§ 32. Odpowiedzialność za zwierzęta i rzeczy	328
I. Odpowiedzialność za zwierzęta	328
II. Odpowiedzialność za wyrzucenie, spadnięcie lub wylanie przedmiotu	329
III. Odpowiedzialność za zawalenie się budynku	330
§ 33. Odpowiedzialność związana z użyciem sił przyrody	330
I. Odpowiedzialność prowadzącego przedsiębiorstwo lub zakład wprawiany w ruch za pomocą sił przyrody	330
II. Odpowiedzialność posiadacza mechanicznego środka komunikacji	331
§ 34. Naprawienie szkody	333
I. Uwagi ogólne	333
II. Szkoda na osobie	334
1. Pojęcie	334
2. Majątkowa szkoda na osobie	335
3. Niemajątkowa szkoda na osobie (krzywda)	337
4. Zadośćuczynienie za naruszenie więzi rodzinnej	338
§ 35. Przedawnienie roszczeń z czynów niedozwolonych	339
§ 36. Zbieg roszczeń <i>ex delicto</i> i <i>ex contractu</i>	339
§ 37. Odpowiedzialność za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny	340
Rozdział VII. Wykonanie zobowiązania i skutki jego niewykonania	342
§ 38. Wykonanie zobowiązania	342
I. Uwagi ogólne	342
II. Zmiana stosunków (klauzula <i>rebus sic stantibus</i>)	343
III. Podmioty wykonania zobowiązania	345
IV. Przedmiot wykonania zobowiązania	346
V. Miejsce spełnienia świadczenia	346
VI. Termin spełnienia świadczenia	347
VII. Sposób zaliczenia świadczeń	348
VIII. Spełnienie świadczenia podzielnego w części	348

§ 39. Wykonanie zobowiązań z umów wzajemnych	349
I. Uwagi ogólne	349
II. Jednoczesność świadczeń	349
§ 40. Skutki niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania	349
I. Uwagi ogólne	349
II. Przesłanki odpowiedzialności kontraktowej	350
III. Następca niemożliwość świadczenia	351
IV. Opóźnienie i zwłoka dłużnika	352
V. Prawo zatrzymania	353
VI. Zwłoka wierzyciela	354
Rozdział VIII. Wygaśnięcie zobowiązania	355
§ 41. Uwagi ogólne	355
§ 42. Świadczenie w miejsce wykonania (datio in solutum)	355
§ 43. Potrącenie	356
§ 44. Odnowienie	357
§ 45. Złożenie do depozytu sądowego	358
§ 46. Zwolnienie z długu	359
§ 47. Rozwiązanie umowy	360
Rozdział IX. Zmiana wierzyciela lub dłużnika	361
§ 48. Uwagi wprowadzające	361
§ 49. Zmiana wierzyciela	361
I. Przelew wierzytelności	361
II. Wstąpienie osoby trzeciej w prawa zaspokojonego wierzyciela (subrogacja)	364
§ 50. Zmiana dłużnika	364
I. Przejęcie długu	364
II. Przystąpienie do długu	366
Rozdział X. Ochrona wierzyciela w razie niewypłacalności dłużnika	367
§ 51. Uwagi wprowadzające	367
§ 52. Przedmiot i przesłanki skargi pauliańskiej	367
§ 53. Środki ochrony	369
Część czwarta. Zobowiązania – część szczegółowa	371
Rozdział I. Umowy regulujące przeniesienie praw	371
§ 1. Sprzedaż	371
I. Uwagi ogólne	371
II. Elementy przedmiotowo istotne i obowiązki stron	373
III. Przedawnienie	376
IV. Rękojmia	377
V. Gwarancja przy sprzedaży	383
VI. Wybrane szczególne rodzaje sprzedaży	384
1. Sprzedaż na raty	384
2. Sprzedaż z zastrzeżeniem własności rzeczy sprzedanej	385
3. Sprzedaż z zastrzeżeniem prawa odkupu	385
4. Sprzedaż z zastrzeżeniem prawa pierwokupu	386

§ 2. Zamiana	387
§ 3. Dostawa	388
§ 4. Kontraktacja	389
§ 5. Darowizna	390
I. Uwagi ogólne	390
II. Elementy przedmiotowo istotne i obowiązki stron	391
III. Odwołanie darowizny	393
IV. Rozwiązanie darowizny	394
Rozdział II. Umowy regulujące używanie rzeczy	395
§ 6. Najem	395
I. Uwagi ogólne	395
II. Prawa i obowiązki stron	396
III. Zbycie rzeczy najętej	398
IV. Zakończenie najmu	399
V. Rozliczenie wydatków na rzecz najętą	400
VI. Przedawnienie	401
VII. Najem lokalu – uwagi ogólne	401
VIII. Najem lokalu innego niż mieszkalny	402
IX. Szczególne unormowania KC dotyczące najmu lokalu mieszkalnego	403
X. Najem lokalu mieszkalnego w świetle ustawy z 21.6.2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego	405
§ 7. Dzierżawa	406
I. Uwagi ogólne	406
II. Prawa i obowiązki stron	407
III. Ustanie dzierżawy	409
IV. Używanie bezczynszowe nieruchomości rolnej	409
§ 8. Użyczenie	410
I. Uwagi ogólne	410
II. Prawa i obowiązki stron	410
III. Ustanie użyczenia	412
IV. Przedawnienie	412
§ 9. Umowa leasingu	413
I. Uwagi ogólne	413
II. Prawa i obowiązki stron	414
III. Zakończenie leasingu	415
Rozdział III. Zobowiązania odnoszące się do świadczenia usług	417
§ 10. Umowa o dzieło	417
I. Uwagi ogólne	417
II. Elementy przedmiotowo istotne oraz prawa i obowiązki stron	418
III. Rękojmia za wady dzieła	422
IV. Zakończenie stosunku prawnego	423
V. Przedawnienie	424
§ 11. Umowa o roboty budowlane	424
I. Uwagi ogólne	424
II. Elementy przedmiotowo istotne oraz prawa i obowiązki stron	425
III. Szczególne instrumenty ochrony wykonawców (podwykonawców)	426

§ 12. Zlecenie i świadczenie usług	427
I. Uwagi ogólne	427
II. Elementy przedmiotowo istotne oraz prawa i obowiązki stron	428
III. Ustanie zlecenia i jego skutki	429
IV. Przedawnienie	430
§ 13. Prowadzenie cudzych spraw bez zlecenia	431
§ 14. Przechowanie	433
I. Uwagi ogólne	433
II. Prawa i obowiązki stron	434
III. Zakończenie umowy przechowania	434
§ 15. Odpowiedzialność utrzymujących hotele i podobne zakłady	435
I. Uwagi ogólne	435
II. Zasady odpowiedzialności	436
III. Przedawnienie	437
§ 16. Umowa składu	438
§ 17. Umowa agencyjna	439
I. Uwagi ogólne	439
II. Prawa i obowiązki stron	440
III. Zagadnienia szczegółowe	441
§ 18. Umowa komisu	442
I. Uwagi ogólne	442
II. Prawa i obowiązki stron	442
III. Odpowiedzialność komisanta za wady rzeczy	443
§ 19. Umowa przewozu	445
§ 20. Umowa spedycji	446
I. Uwagi ogólne	446
II. Prawa i obowiązki stron	447
III. Przedawnienie	448
Rozdział IV. Umowy regulujące stosunki kredytowe	449
§ 21. Pożyczka	449
I. Uwagi ogólne	449
II. Prawa i obowiązki stron	450
III. Przedawnienie	452
IV. Umowa kredytu	452
§ 22. Umowa rachunku bankowego	452
I. Uwagi ogólne	452
II. Prawa i obowiązki stron	453
III. Ustanie umowy	454
IV. Przedawnienie	454
Rozdział V. Zabezpieczenia wierzytelności	455
§ 23. Uwagi wprowadzające	455
§ 24. Poręczenie	455
I. Uwagi ogólne	455
II. Zawarcie i treść umowy poręczenia	456
III. Skutki prawne poręczenia	457
IV. Następstwa zaspokojenia wierzyciela	459

Rozdział VI. Umowy o funkcji alimentacyjnej	461
§ 25. Renta	461
§ 26. Dożywocie	463
Rozdział VII. Ubezpieczenia gospodarcze	467
§ 27. Uwagi ogólne	467
§ 28. Zawarcie umowy	470
§ 29. Prawa i obowiązki stron	471
§ 30. Przedawnienie	475
Rozdział VIII. Umowa spółki	477
§ 31. Uwagi ogólne	477
§ 32. Stosunki majątkowe wspólników i odpowiedzialność za zobowiązania	478
§ 33. Prowadzenie spraw spółki i jej reprezentacja	481
§ 34. Zmiana składu osobowego spółki	482
§ 35. Ustanie spółki	483
§ 36. Rozliczenia wspólników po zakończeniu umowy	483
Rozdział IX. Przekaz i papiery wartościowe	485
§ 37. Przekaz	485
§ 38. Papiery wartościowe	487
Rozdział X. Przyrzeczenie publiczne	490
Rozdział XI. Ugoda	492
Część piąta. Prawo spadkowe	495
Rozdział I. Uwagi wprowadzające	495
§ 1. Prawo spadkowe	495
I. Istota i funkcje prawa spadkowego	495
II. Źródła prawa spadkowego	496
III. Międzyczasowe prawo spadkowe	497
§ 2. Spadek	498
I. Pojęcie spadku	498
II. Skład spadku	499
1. Prawa i obowiązki wchodzące w skład spadku	499
2. Prawa i obowiązki wyłączone ze spadku	504
Rozdział II. Ogólna charakterystyka dziedziczenia	506
§ 3. Pojęcie dziedziczenia	506
§ 4. Otwarcie spadku	507
I. Chwila otwarcia spadku	507
II. Skutki otwarcia spadku	508
§ 5. Powołanie do spadku	509
§ 6. Zdolność dziedziczenia	510
I. Pojęcie zdolności dziedziczenia	510
II. Podmioty posiadające zdolność dziedziczenia	511

§ 7. Niegodność dziedziczenia	512
I. Istota niegodności	512
II. Podmioty mogące być uznane za niegodne	513
III. Przyczyny niegodności	514
IV. Stwierdzenie niegodności	517
V. Przebaczenie	519
§ 8. Zrzeczenie się dziedziczenia	520
I. Istota i funkcje umowy	520
II. Konstrukcja prawna umowy	520
III. Skutki umowy	522
§ 9. Umowy dotyczące spadku	523
I. Zakaz zawierania umów o spadek po osobie żyjącej	523
II. Umowa o zbycie spadku lub udziału w spadku	525
1. Istota umowy	525
2. Skutki umowy	526
3. Zasady odpowiedzialności	528
Rozdział III. Dziedziczenie ustawowe	529
§ 10. Uwagi wprowadzające	529
§ 11. Dziedziczenie w pierwszej grupie	529
§ 12. Dziedziczenie w drugiej grupie	531
§ 13. Dziedziczenie w trzeciej grupie	532
§ 14. Dziedziczenie w czwartej grupie	533
§ 15. Dziedziczenie w piątej grupie	534
§ 16. Dziedziczenie gminy albo Skarbu Państwa	535
§ 17. Dziedziczenie w przypadku przysposobienia	535
§ 18. Pozycja prawna małżonka spadkodawcy	537
I. Uprawnienie do korzystania z mieszkania i urządzeń domowych	537
II. Ustawowy zapis naddziałowy	538
III. Wyłączenie małżonka od dziedziczenia	539
§ 19. Uprawnienia dziadków spadkodawcy	540
Rozdział IV. Dziedziczenie testamentowe	541
§ 20. Pojęcie testamentu	541
I. Testament jako czynność prawna	541
II. Testament jako dokument	542
§ 21. Sporządzenie testamentu	543
I. Zdolność testowania	543
II. <i>Animus testandi</i>	543
III. Zakaz testamentów wspólnych	544
§ 22. Odwołanie testamentu	544
§ 23. Wykładnia testamentu	545
§ 24. Nieważność testamentu	546
§ 25. Konwersja testamentu	548
§ 26. Otwarcie i ogłoszenie testamentu	549
Rozdział V. Forma testamentu	550
§ 27. Uwagi ogólne	550
§ 28. Testamenty zwykłe	550

I. Testament własnoręczny	550
1. Przesłanki ważności	550
2. Pismo	551
3. Podpis	552
4. Data	553
II. Testament notarialny	554
III. Testament allograficzny	554
§ 29. Testamenty szczególne	555
I. Testament ustny	555
1. Przesłanki ważności	555
2. Sporządzenie testamentu	556
3. Stwierdzenie treści testamentu	557
II. Testament podróżny	558
III. Testament wojskowy	558
§ 30. Świadkowie testamentu	559
I. Pozycja świadków	559
II. Bezwzględna niezdolność bycia świadkiem	560
III. Względna niezdolność bycia świadkiem	560
Rozdział VI. Treść testamentu	561
§ 31. Swoboda testowania	561
§ 32. Podstawienie	562
§ 33. Przyrost	562
§ 34. Zapis zwykły	563
I. Istota zapisu zwykłego	563
II. Zapisobierca zwykły	564
III. Obciążony zapisem zwykłym	564
IV. Przedmiot zapisu zwykłego	565
§ 35. Zapis windykacyjny	566
I. Istota zapisu windykacyjnego	566
II. Ustanowienie zapisu windykacyjnego	566
III. Zapisobierca windykacyjny	567
IV. Przedmiot zapisu windykacyjnego	567
§ 36. Polecenie	568
I. Istota polecenia	568
II. Charakter prawny polecenia	568
III. Obciążony poleceniem	569
IV. Uprawniony do żądania wykonania polecenia	569
§ 37. Wykonawca testamentu	570
I. Powołanie wykonawcy testamentu	570
II. Prawa i obowiązki wykonawcy testamentu	570
Rozdział VII. Status prawny spadkobiercy	572
§ 38. Przyjęcie lub odrzucenie spadku	572
I. Oświadczenie spadkowe – pojęcie i rodzaje	572
II. Charakterystyka oświadczenia spadkowego	573
1. Niepodzielność	573
2. Bezwarunkowość	574
3. Nieodwołalność	574

III. Sposób złożenia oświadczenia spadkowego	574
IV. Termin do złożenia oświadczenia spadkowego	575
1. Charakter i sposób liczenia terminu	575
2. Skutki braku złożenia oświadczenia w terminie	577
V. Transmisja	577
VI. Wady oświadczenia woli	578
VII. Odrzucenie spadku z pokrzywdzeniem wierzycieli	579
§ 39. Stwierdzenie nabycia spadku i przedmiotu zapisu windykacyjnego	581
I. Dokumenty potwierdzające dziedziczenie	581
1. Sądowe stwierdzenie nabycia spadku i przedmiotu zapisu windykacyjnego	581
2. Notarialny akt poświadczenia dziedziczenia	582
3. Europejskie poświadczenie spadkowe	583
II. Postępowanie spadkowe	583
1. Postępowanie przed sądem	583
2. Postępowanie przed notariuszem	585
3. Zmiana lub uchylene dokumentu potwierdzającego dziedziczenie	585
III. Skutki stwierdzenia nabycia spadku i przedmiotu zapisu windykacyjnego	586
1. Wyłączność dowodowa	586
2. Domniemania prawne	587
3. Ochrona osób trzecich	587
§ 40. Ochrona dziedziczenia	588
I. Roszczenie o wydanie spadku	588
II. Roszczenia uzupełniające	589
§ 41. Odpowiedzialność spadkobierców za długi spadkowe	589
I. Uwagi wprowadzające	589
II. Odpowiedzialność przed przyjęciem spadku	590
III. Odpowiedzialność po przyjęciu spadku	590
1. Zakres odpowiedzialności	590
2. Odpowiedzialność za długi a wspólność małżeńska majątkowa	590
3. Odpowiedzialność za długi a sposób przyjęcia spadku	591
4. Spis inwentarza	591
5. Wykaz inwentarza	592
6. Ograniczenie odpowiedzialności	593
7. Odpowiedzialność za zapisy zwykłe i polecenia	593
8. Odpowiedzialność solidarna	593
9. Współodpowiedzialność zapisobierców windykacyjnych	594
IV. Odpowiedzialność po dziale spadku	594
V. Odpowiedzialność zapisobierców windykacyjnych	595
Rozdział VIII. Zachowek	596
§ 42. Uwagi wprowadzające	596
§ 43. Podmioty uprawnione do zachowku	597
§ 44. Podmioty zobowiązane z tytułu zachowku	598
§ 45. Wysokość zachowku	600
§ 46. Zagadnienia szczegółowe	603
I. Odpowiedzialność uprawnionego do zachowku	603
II. Zmniejszenie zapisów i poleceń	604

III. Dziedziczność roszczenia o zachówek	605
IV. Przedawnienie roszczenia o zachówek	606
§ 47. Wydzielanie	606
Rozdział IX. Wspólność majątku spadkowego i dział spadku	609
§ 48. Wspólność majątku spadkowego	609
I. Pozycja prawna współspadkobierców	609
1. Zmodyfikowana współwłasność ułamkowa	609
2. Zarząd spadkiem	610
3. Uprawnienia współspadkobierców	610
II. Rozporządzenie udziałem w przedmiocie należącym do spadku	611
1. Zgoda współspadkobierców	611
2. Brak zgody współspadkobierców	612
3. Skutki rozporządzenia	612
§ 49. Dział spadku	612
I. Istota działu spadku	612
II. Umowny dział spadku	613
1. Zgoda spadkobierców	613
2. Forma umowy działowej	613
3. Sposób podziału spadku	614
4. Wady oświadczenia woli	614
III. Sądowy dział spadku	615
1. Brak zgody spadkobierców	615
2. Skład i wartość spadku	615
3. Kognicja sądu spadku	615
4. Sposoby podziału spadku	616
5. Postanowienie działowe	617
IV. Dział spadku całkowity, częściowy i uzupełniający	617
V. Zaliczanie darowizn	618
1. Istota konstrukcji	618
2. Podmioty zobowiązane do zaliczenia	618
3. Darowizny i zapisy windykacyjne podlegające zaliczeniu	619
4. Darowizna przewyższająca schedę spadkową	620
5. Sposób zaliczenia	620
6. Zaliczenie kosztów wychowania i wykształcenia	620
VI. Rękojmia za wady	621
Indeks rzeczowy	623